

Etsivän nuorisotyön nuorille ja työpajojen valmentautujille suunnatun korona-ajan kyselyn tuloksia

Katsaus tuloksiin 14.5.2020

Valtakunnallinen työpajayhdistys, Riitta Kinnunen

Sisällys

Etsivän nuorisotyön ja työpajatoiminnan asiakkaiden tuentarpeet poikkeusoloissa	1
Etsivän nuorisotyön toteutus poikkeustilanteessa	5
Etsivän nuorisotyön kehittämistarpeet poikkeustilanteessa	7
Työpajatoiminnan toteutus poikkeustilanteessa	8
Työpajatoiminnan kehittämistarpeet poikkeustilanteessa	11

Etsivän nuorisotyön ja työpajatoiminnan asiakkaiden tuentarpeet poikkeusoloissa

Kevään 2020 aikana työpajatoiminta ja etsivä nuorisotyö ovat muuttuneet monin tavoin koronaepidemian myötä. Palveluita on sopeutettu asetettuihin yhteiskunnallisiin rajoitteisiin. Valtakunnallinen työpajayhdistys on kartoittanut etsivän nuorisotyön nuorten ja työpajojen valmentautujien kokemuksia etsivästä nuorisotyöstä ja työpajatoiminnasta muuttuneessa tilanteessa. Kyselyissä on tiedusteltu heidän näkemyksiään koronatilanteen vaikutuksista omaan elämäntilanteeseen sekä etsivään nuorisotyöhön ja työpajatoimintaan. Kysely on avoimena kaikille työpajoille koko maassa 9.4.—31.5.2020. Kyselyä on jaettu työpajakentälle ja etsiville nuorisotyöntekijöille Valtakunnallisen työpajayhdistyksen uutiskirjeissä, Facebookissa sekä sähköpostitse Sovari-mittarin käyttäjille. Kysely on suunnattu kaikille etsivän työn nuorille sekä työpajojen valmentautujille riippumatta siitä, miten palveluita on kyetty jatkamaan tai ovatko ne keskeytyneet.

Etsivän nuorisotyön osalta tilannekatsaus perustuu 257 etsivän nuorisotyön nuoren vastauksiin noin kuukauden ajalta 13.4.—11.5.2020. Työpajatoiminnasta vastauksia oli 545 valmentautujalta ajalta 9.—11.5.2020.

Kyselyn alustavien tulosten mukaan noin puolet valmentautujista (47 %) ja etsivän työn nuorista (56 %) on kokenut, että koronaepidemia on lisännyt heidän huoliaan tai ongelmiaan. Epidemiasta on aiheutunut erityisesti ahdistusta, mielenterveysongelmia, sosiaalisten kohtaamisten vähäisyyttä ja yksinäisyyttä, taloudellisia ongelmia sekä huolta omasta terveydestä. Kyselyihin vastanneet kantavat huolta myös läheisten mielenterveydestä, muusta terveydestä ja taloudellisesta tilanteesta. Työpajojen valmentautujien kohdalla muutokset ovat lisänneet valmentautujien työttömyyttä, päivärutiinien puutetta, toimettomuutta ja päihteiden käyttöä. Etsivän nuorisotyön nuorilla esiintyy koulunkäynti- ja opiskeluvaikeuksia. Myös yhteiskunnallinen ja kansainvälinen taloudellinen tilanne tuottavat huolta vastaajille.

Etsivän nuorisotyön nuoret nostivat esille seuraavia huolia ja ongelmia koronaepidemiaan liittyen:

"Stressi ja ahdistuneisuus."

"Ahdistusta, levottomuutta, ärsytystä, pahaa mieltä."

"Ahdistusta ja sun muuta ja stressiä ja pahaa oloa ja itkuisuutta."

"Yksinäisyyttä, ahdistusta ja koulunkäyntiongelmia. Enkä pysty nähdä perhettä, jota kaipaan."

"Paniikin ja ahdistuksen lisääntyminen."

"Epävarmuus työkokeilun jatkumisesta, pojan päiväkotipaikan siirtyminen 2,5km päähän, huolta ja epätodellista oloa, masentuneisuutta ja ahdistusta (pahentanut/tuonut takaisin), sosiaalisen etäisyyden tuomat ongelmat psyykkiseen hyvinvointiin liittyen."

"Etäopiskelu on rankkaa, yksinäisyys on lisääntynyt, kun ei näe kavereita, ja tuntuu kuin elämä olisi vankila."

"Olen jumissa äitini kanssa neljän seinän sisällä, stressaa, ahdistaa ja masentaa. Olen paskaduunissa ja kaiken tämän keskellä en edes pääse näkemään poikaystäväni, ainoaa valoani tämän paskan keskellä."

"Kotonaolo on aiheuttanut masennusta ja päihdeongelmia."

"Työllistyminen, vähentyneet aktiviteetit, jne. syy mennä ulos vähentynyt."

"Ei tule muutenkaan hirveästi itse oltua tekemisissä ihmisten kanssa, nyt vielä vähemmän. Syrjäytyminen ja yksin jääminen huolestuttaa, miten ihmiset sopeutuu muihin tän tilanteen jälkeen."

"Olen aivan yksin ilman kavereita ja ystäviä. Oma talous romahti saman tien, kun eristyksen julistettiin. Sen seurauksena on ollut päiviä, että en ole voinut syödä koska ei ole rahaa ruokaan."

"Jaksaminen, raha, välit ihmisiin, työttömyys, yksinäisyys."

"Raha, opiskelu sekä läheiset yms."

"Työttömyys, rahattomuus, tylsistyminen."

"Jos saan sen tai joku muu mun läheinen, joka kuuluu riskiryhmään, että selviikö hengissä ja rajojen sulkeminen esti sosiaalisuuden (perheen näkemisen ja kaverin) ja rahaongelmat."

"Perheen puolesta ollut eniten huolia. Sekä tärkeät lääkäriaajat peruuntuneet."

"Minä sekä vanhempani kuulumme riskiryhmään ja olen välillä ollut huolissani vanhemmistani, varsinkin kun isälleni nousi yhtäkkiä kuume ja oli huonossa kunnossa."

"Huoli läheisistä on kova, jos sairastuvat."

"Ei pääse kattomaan syöpää sairastavaa läheistä sukulaista."

"Olen huolestunut isän mielenterveydestä."

"Huoli läheisistä."

"Etäkoulu, yksinäisyys, pelko tartunnasta itselle tai riskiryhmään kuuluvalla läheisellä."

"Valmistumisen ja opintojen loppuun saattamiseen, etäopiskelu ei oikein suju."

"Koulu on hankalaa, kun inhoaa tietokoneen käyttöä."

"Opiskeluasiat, toimeentulo, taloudelliset asiat."

"Joutuu käymään koulua etänä, mikä vaikeaa motivaatio-ongelmien takia."

"Ei työtä, joka toisi rutiinia, sosiaalisia tilanteita, puuhaa ja turvaa mielelle. En näe lastani, joka jäi sijaisperheeseen koulujen sulkeuduttua."

"Totta kai tämä korona huolettaa. Osuuko se omalle kohdalle, miten, miten muut jaksavat, miten tämä jatkuu."

"Lähinnä huolta enemmän läheisistä, jotka asuvat muualla ja etenkin niistä, jotka kuuluvat riskiryhmään. Toki huolta myös siitä, että kauanko tätä kestää ja miten elämä jatkuu tänä koronan jälkeen. Ongelmana ehkä se, että kun kaupassa käynti ahdistaa muutenkin niin korona on lisännyt sitä ja muutenkin vähentänyt sosiaalisia kasvotusten tapahtuvia kanssakäymisiä, joihin olin vasta juuri ennen tätä aloittanut taas yrittämään, olla ihmisten seurassa. Ahdistaa myös se, että onko taas tilanteen normalisoitua vaikeampi lähteä ihmisten seuraan."

"Olin kunnallisella pajalla kuntoutuksessa ennen koronaepidemiaa, ja kotona oleminen on vain tuonut minut takaisin samaan tilanteeseen, jossa ennen pajalle pääsyä olin. Pelkään että en pysty kohta lähtemään taas kotoa minnekään, jos pajojen sulkeminen jatkuu pitkään."

Työpajojen valmentautajat kuvasivat huolenaiheitaan seuraavasti:

"Vaikeuttaa tarvittavien palveluiden saamista mielenterveyden osalta."

"Ahdistushäiriö paheni hetkellisesti, ja vuosia sitten hallintaan saatu paniikkihäiriö oireili jonkun verran."

"Ahdistus on lisääntynyt, kun kevään suunnitelmat peruuntui eikä ole enää mitään motivoivaa ohjelmaa päivisin. Etäopiskelu on minulle vaikeaa elämänhallintaongelmien ja ADHD:n vuoksi."

"Harrastaminen ja kuntouttava työtoiminta on lakanneet tilapäisesti lähes kokonaan. Se lisää ongelmia omassa jaksamisessa ja hyvän arkirytmien pitämisessä."

"Huolia toimeentulosta ja eristäytymisestä työpajojen ollessa kiinni."

"Välillä vaikea olla yksin kotona, joten se, että ei pääse ihmisten ilmoille. Kuitenkin virtuaalipaja on ollut todellinen pelastus."

"Minulla ei ole oikeastaan 'mitään' sisältöä elämässäni nyt ja kaipaen sitä, että pääsen takaisin kuntouttavaan."

"Masennuksen paheneminen, rahahuolet, toimettomuus."

"Kotona oleminen laskee mielialaa aika paljon, kun tuntuu, että seinät kaatuvat päälle. Liikaa aikaa ajatella asioita, ja samalla kotoa lähteminen on ollut vaikeaa."

"Arkirytmii, jota olen monta kuukautta kehittänyt paremmaksi, on kääntynyt pääläelleen. En muista myös juurikaan syödä tai ulkoilla."

"Tunnen oloni enemmän yksinäiseksi, kun kaikki sosiaaliset kokoontumiset on peruttu."

"Masennusta, yksinäisyyttä ja päihdeongelmia."

"Olen ihan liian yksinäinen nyt."

"Koronatilanne on luonut ongelmia parisuhteelle, koska kumppani asuu Uudellamaalla ja häntä ei pääse näkemään, ja totta kai huoli omasta mielenterveydestä on suuri asia myös koska päivissä ei ole juuri sisältöä ja taipumusta on myös alkoholin kulutukseen, joka myös koronan aikana lisääntynyt."

"Kuntouttava työtoiminta meni etätoiminnaksi. Lämmin ruoka, sekä bussiraha jäi pois työtoimintapäiviltä. Ilmaisen ruoan jakelu esim. kirkolta katosi. Virus myös sekoitti Kelan työttömyysturvan aikataulut. Muuttaminen parempaan ympäristöön 'jäätynyt'. Alkoholin käyttö lisääntynyt uudelleen, epävarmuutta, ahdistusta."

"Omaan terveyteen liittyviä ongelmia. Mm. terapia on keskeytynyt ja on suurempi kynnyks hakeutua terveyskeskukseen."

"Mielenterveys on häiriintynyt entisestään. Paniikkikohtauksia, jaksamattomuutta, masentuneisuutta. Rahahuolia, pelkoa pärjäämisestä taloudellisesti."

"Lomautusuhka ja näin saatavan rahamäärän pieneneminen."

"Taloudellisia [huolia] ainakin, kun mies ei uskalla käydä töissä, kun kuulun riskiryhmään. Ja todella hankalaa, kun ei voi tavata ystäviä."

"Vanhemmat eivät voi olla töissä, niin ei tule riittävästi rahaa."

"Huolia että sukulaiset tai ystävät sairastuvat, miten Suomen talous tulee kestävään jne."

"Sosiaalinen kanssakäyminen kaikilla tasoilla on jäänyt huomattavasti vähemmälle, ja se on saanut mielialan laskemaan huomattavasti. Ylipäätään myös maailman tilanne painaa mieltä. Huolta aiheuttaa myös oma jaksaminen."

"Työllistyminen on hankalampaa nyt, kaupunki perui kesätyöpaikat, muita paikkoja myös on nihkeästi saatavilla. Lisäksi Suomen talous, vanhojen ihmisten pärjääminen, läheiset ketkät kuuluvat riskiryhmään huolettaa."

"Vähän pelottaa isovanhempien ja muiden riskiryhmään kuuluvien läheisten puolesta. Lisäksi ärsyttää ihmisten välinpitämättömyys."

"Yksinäisyyden tunnetta, rutiinit kadonneet, taloudellinen tilanne on heikentynyt hurjasti, kaveripiiri on peloissaan jakautunut eri puolille myös henkisessä tuessa, vanhat mielenterveysongelmat nousivat aluksi pintaan, koska yksin kotiin pakottaminen triggeröi"

pahasti, ja terapia etänä ei todellakaan edisty, niin kuin oli tarkoitus ja tällä hetkellä ns. terapiapuhelut ovat täysin yhtä tyhjän kanssa.”

”Stressi läheisten terveydestä, ahdistus sisällä pysymisestä.”

”Huolia omasta ja perheen terveydentilasta.”

”Huoli isovanhemmista ja vanhemmista, jotka kuuluvat riskiryhmään. Huoli omasta kunnosta, kun aikaisemmin pääsin kuitenkin kulkemaan bussilla. Pelkään että jään taas vain sängyn ja internetin pohjalle jumiin eikä kuntoutumiseni masennuksesta pääse etenemään.”

”No [huolettaa] läheisten terveys, (toki muidenkin), yhteiskunnallinen tilanne ja välillä meinaa sosiaalisten kontaktien vähentäminen aiheuttaa lievää mielenterveydellistä pärjäämisongelmaa.”

”Huoli läheisistä, jotka kuuluvat riskiryhmään.”

Yli kolmannes (38 %) vastanneista valmentautujista ja puolet (49 %) etsivän työn nuorista on kokenut, että koronaepidemiasta on seurannut jotain hyvää ja elämää helpottavia asioita. Hyväksi on koettu etenkin se, että poikkeustilanne on vapauttanut lisää aikaa tehdä itselle mieluisia asioita, esimerkiksi harrastaa, olla lasten kanssa tai oleskella kotona. Tilanne on tuonut elämään myös kiireettömyyttä ja rentoutta sekä lisännyt levon määrää. Osa valmentautujista koki sosiaalisten tilanteiden luoman paineen helpottuneen ja työpajan järjestämisen etätyöskentelyn itselleen mieluisaksi. Joillekin nuorille etäopetukseen osallistuminen on helpompaa kuin koulussa käyminen.

Etsivän nuorisotyön toteutus poikkeustilanteessa

Monet etsivän nuorisotyön asiakkaana olleet nuoret ovat epätietoisia siitä, millainen tuki tai apu voisi auttaa heitä koronaepidemiasta seuranneissa huolenaiheissa. Monet nuoret kertoivat tarvitsevänsä keskustelutukea. Useimmat nuoret ovat saaneet tukea perheenjäseniltään tai kumppaniltaan (72 %) sekä kavereiltaan tai ystäviltaan (61 %). **Yli puolet (54 %) vastanneista nuorista on saanut tukea etsivältä nuorisotyöntekijältä poikkeustilanteen tuottamiin huoliin.** Nuorista 16 prosenttia on pystynyt keskustelemaan jonkun muun henkilön kanssa, kuten mielenterveystyöntekijän tai opettajan kanssa. Lähes joka kymmenes vastannut nuori (9 %) ei koe saaneensa tukea keneltäkään.

Useimmat vastanneet nuoret (80 %) ovat tyytyväisiä siihen, miten sujuvasti yhteydenpito on toteutunut etsivän nuoristyöntekijän kanssa koronaepidemian aikana. Sitä vastoin 5 prosenttia nuorista oli tyytymättömiä yhteydenpitoon. Yhteydenpito on onnistunut etäyhteyksillä ja joissain tapauksissa myös tapaamisilla. Etsivät nuorisotyöntekijät ovat osanneet sopeuttaa toimintatapojaan tavoittaakseen nuoria muuttuneessa tilanteessa, esimerkiksi Discord-yhteydellä.

Kaksi kolmasosaa (67 %) nuorista oli tyytyväisiä etsivältä saamaansa tukeen poikkeustilanteessa, ja tyytymättömiä tähän oli 6 prosenttia. Neljännes nuorista koki etsivän antaman tuen erittäin onnistuneeksi.

”On mukava, että vaikka ei nähdä nii jaksaa tsemjata etänä yhtä paljon.”

”Haluan kiittää, että he ovat keksineet tavan kommunikoida nuorten kanssa, vaikka on tämä tilanne ja vaikeampi etänä keskustella kuin livenä.”

”Aina voi laittaa viestiä, jos tuntuu siltä.”

”Puhelinkeskustelut ovat tuoneet apua, mutta kaikista eniten hyvää mieltä ja varmuutta.”

”Hän tuli tapaamaan minua meidän pihalle, jottei minun tarvinnut lähteä kauemmas tai hommata lastenhoitajaa ja turvaväli säilyi. Keskusteltiin monta tuntia ja se piristi mieltä paljon! Hän myös auttoi erilaisissa tukien täyttämisasiossa etänä ja on useasti kysellyt kuulumisia ja tarjonnut apua erinäisiin asioihin.”

”Onnistunutta on ollut se, että heihin saa helposti yhteyden, jos tarvitsee ja meitä ei niin sanotusti tavallaan vaan olla unohdettu. Haluaisin kiittää siitä, että on tässäkin tilanteessa mahdollistettu esim. Discordissa juttelu, ollaan pelailtu ja on tavallaan joku paikka, jossa pääsee edes hetkeksi pois omista ajatuksista ja yksinäisyydestä. On monia asioita, josta haluaisin kiittää ja oli jo ennen tätä koronatilannettakin. Isoimman kiitoksen haluaisin antaa siitä, että nuorisotyöntekijöiden kautta sain sen pienen tönäisyn, jota tarvitsin, että lähtisin hakemaan apua ja pääsisin elämään takaisin kiinni. Tässä koronatilanteessa haluaisin kiittää siitä, että on pystytty järjestämään toimintaa, joka niin sanotusti tuo ihmiset yhteen.”

”Kysynyt kuulumisia ja linkkaillut vinkkejä mitä voi tehdä kotona. Esim. Facebookin käsityömessut ja ilmaisia treeniohjelmia yms. On kiva, että nuorisotyöntekijä on tavoitettavissa etänä viesteillä nyt kun ei pääse tapaamaan.”

”Etsivä nuorisotyöntekijä on ollut taitava huomaamaan, mitä nuoret tekevät, esim. pelaavat Minecraftia, ja nyt etsivä nuorisotyöntekijä pelaa Minecraftia meidän kanssamme.”

Etsivät nuorisotyöntekijät saavat nuorilta kiitosta siitä, että he **ottavat aktiivisesti yhteyttä nuoreen** silloinkin, kun nuori itse ei ole yhteydessä heihin. Nuoret nostivat esille etenkin **kuulluksi tulemista** sekä saamaansa **tukea ja kannustusta** etsivältä nuorisotyöntekijältä. Etsivällä nuorisotyöntekijällä on tärkeä rooli nuorten kokeman **ahdistuksen purkamisessa**.

”Haluaisin kiittää siitä, että vaikkei minusta itsestä kuulu, niin etsivästä kuuluu kyllä :)”

”Etsivä itse laittanut aina viestiä ja soittanut, kysellyt kuulumisia, neuvonut ja tsempannut huolissa. Säännöllinen yhteydenpito on tuntunut mukavalle.”

”Etsivä auttaa ja kuuntelee murheita ja auttaa jos mieli on maassa. Ilman etsivää ei pärjäisi.”

”Se tuntuu kivalta, kun työntekijä on oikeasti kiinnostunut siitä mitä minulle kuuluu. Positiivinen asenne ja auttamisenhalu näkyy työntekijässä. Siitä olen kiitollinen!”

”Ylipäätään kiitän kaikesta ennen ja jälkeen. Olette mahtava voimavara monelle ja parhaimpia kuuntelijoita.”

”[Kiitän] siitä, että muistuttaa tilanteesta huolimatta, että olen tärkeä eikä tulevaisuus ole peruttu (vielä).”

”Se, että olen voinut puhua etsivän kanssa herkemmistäkin asioista ja saanut tsemppiä ylipäätään elämään.”

”Uskallan puhua etsiville huolistani, jotka nolottavat eivätkä ehkä ole rationaalisia. On myös tehnyt hyvää keskittyä juttelemiseen välillä, se selkeyttää asioita. Haluaisin kiittää ihan kaikesta, siitä että saa tukea yleiseen olemiseen ja ahdistukseen.”

Nuoret ovat saaneet etsiviltä nuorisotyöntekijöiltä **neuvontaa asioidensa järjestämiseksi**. Haasteet voivat liittyä koronaepidemiaan tai yleensä nuorten elämään.

”Kyselee enemmän opintojeni etenemisestä kuin koulu ja auttaa löytämään ratkaisuja, jos etäopiskelu tökkii.”

”Olen vähintäänkin miettinyt ulos menemisen tärkeyttä, ja olen saanut motivaatiota mennä ulos / harrastaa liikuntaa. Olen saanut tukea myös koronaan liittymättömissä asioissa, jos on ollut tarvetta.”

”Hän on tukenut minua Kela-asioissa, joista en olisi itse selvinnyt, ja muutenkin pystynyt jakamaan henkilökohtaisia asioita.”

”Asuntoasiani ovat lähteneet etenemään ja sekä opintoni eteneminen on sujunut hyvin.”

”Kesätöiden hakemusten tekoon olen saanut apua, kun sitä olen tarvinnut.”

”Se on osannut paloitella asiat ja olen ymmärtänyt, mitä seuraavaksi pitää tehdä. Tulee myös varma olo, että asiat on tehty kuten pitää.”

”Haluan kiittää siitä avusta/tuesta, mitä olen saanut vaikean asiani vuoksi. Vaikka tiesin, etteivät asiani koske heidän osaamisaluettaan eivätkä he osaa välttämättä auttaa asiassani. Mutta se, että he ottivat kopin tämmöisestä mahdollisuudesta sekä auttoivat/auttavat parhaansa mukaan. Niin siitä pitää kiittää. Tack så mycket.”

Etsivän nuorisotyön kehittämistarpeet poikkeustilanteessa

Useimmat kyselyyn vastanneet nuoret eivät osanneet määritellä, mitä he toivoisivat etsiviltä nuorisotyöntekijöiltä nykyistä enemmän. He ovat tyytyväisiä etsivien nuorisotyöntekijöiden työhön jo nykyisellään. Parikymmentä nuorta esitti toiveensa palveluiden kehittämiseksi.

”Enempää en voisi tai halua vaatia.”

”Olen ollut tyytyväinen kaiken suhteen.”

”Nykyinen toiminta on ollut mielestäni riittävää, en koe tarvitsevani enempää.”

”En enempää, tietty jatkossakin samaa, mitä olen nyt saanut.”

”Mielestäni saan kaiken tärkeän nyt, ei tarvitse olla enempää.”

”En [toivo] ihmeempiä. Mulla on ollut tosi kiva työntekijä.”

”En toivoisi mitään enempää. Hän on tarpeeksi hyvä jo.”

”Minusta etsivä on hyvä, en toivo häneltä enempää, hän on hyvä sellaisenaan. Hän on aikuinen auttaja ja ystävä, jolle voi uskoutua.”

”[Toivon,] että olisi arjessa mukana soittamalla tai viestien laitossa, tai vastaavaa ja että pääsisin ikävistä kokemuksista ohi.”

”[Toivon] selviytymiskeinoja tähän henkisesti vaikeaan tilanteeseen.”

”No en mä tiedä enempää, mutta pelottaahan se vähän, että mitä jos nekin [etsivät nuorisotyöntekijät] lähtee. Siis ku puhutaan kuntataloudesta ja lomautuksista ja sellasta. Että olis kiva, jos ne vois jotenkin turvata.”

Työpajatoiminnan toteutus poikkeustilanteessa

Kyselyyn vastanneista valmentautujista 62 prosenttia jatkoi työpajatyöskentelyä etäyhteyksillä tai muilla menetelmillä. Valmentautujista 38 prosentilla työpajatoiminta oli keskeytetty, mutta heistä suurimpaan osaan työpajojen valmentajat olivat pitäneet edelleen yhteyttä. Kysely tavoitti kolme valmentautujaa, jotka olivat omasta halustaan keskeyttäneet työpajatoiminnan. Osalla valmentautujista työpajatoiminta oli keskeytetty epidemiarajoitusten vuoksi alkuvaiheessa, mutta jatkettu myöhemmin sovelletusti.

Valtaosa valmentautujista (83 %) piti onnistuneena työpajatoiminnan jatkamista poikkeustilanteen aikana. Työpajatoimintaan edelleen osallistuneista valmentautujista 14 prosenttia suhtautui asiaan neutraalisti ja vain muutama valmentautuja oli tyytymättömiä. **Valmentautajat olivat valtaosin (88 %) tyytyväisiä myös yhteydenpitoon, jos työpajan valmentaja oli ollut heihin edelleen yhteyksissä.**

Työpajatoiminnassa jatkaneista valmentautujista yli puolet (56 %) oli tyytyväisiä myös siihen, miten hyvin yhteydenpito oli jatkunut valmentautujien kesken. Sitä vastoin tyytymättömiä oli 15 prosenttia.

Kyselyyn vastanneista valmentautujista 22 prosenttia koki, että heidän tarpeensa saada tukea muilta ihmisiltä oli lisääntynyt koronaepidemian myötä. Sen sijaan 3 prosenttia heistä koki tuentarpeiden vähentyneen. Valmentautajat kertoivat tarvitsevansa entistä enemmän **erityisesti henkistä tukea sekä kanssakäymistä muiden ihmisten kanssa** yksinäisyyden lieventämiseksi. Seuraavaksi eniten tuen tarve on lisääntynyt **taloudellisissa vaikeuksissa sekä kauppa-asioiden ja muiden arjen asioiden hoitamisessa.**

Useimmat valmentautajat (72 %) kokevat saavansa tukea perheenjäseniltään tai kumppaniltaan.

Valmentautujista 63 prosenttia voi kääntyä kavereiden tai ystävien puoleen huolenaiheissaan.

Valmentautujista lähes puolet (46 %) kokee saavansa tukea työpajan valmentajalta ja joka kuudes (16 %) muilta työpajan valmentautujilta. Muina tukea antavina ihmisinä mainittiin useimmin terapeutit ja opettajat. Myös yhdistykset ja harrastuspiirit ovat tukeneet ihmisiä epidemian aikana.

Valmentautajat ovat yleisesti kiitollisia siitä, että työpajatoimintaa on pystytty jatkamaan etäyhteyksillä koronaepidemian aiheuttamassa poikkeustilanteessakin. **Työpajatoimintaa on onnistuttu järjestämään ripeästi uudella tavalla verkon välityksellä.**

”Ohjaajat ja valmentaja ovat reagoineet hyvin ja nopeasti uuteen tilanteeseen. He tekevät selvästi parhaansa ja panostavat paljon.”

”Ohjaajat ovat parhaan tietonsa mukaan infonneet meitä aktiivisesti ja pyrkineet saamaan hommat rullaamaan mahdollisimman hyvin ja pian. Ohjaajat ovat myös muistuttaneet useaan otteeseen, että heidän kanssaan voi keskustella, mikäli tilanne ahdistaa.”

”Tilanne on uusi myös ohjaajille, mutta he ovat silti onnistuneet tekemään työpajatoiminnasta etänä toimivaa ja jopa mukavaa. Tehtävät ovat jokseenkin samantyyppisiä kuin normaalisti ja niihin on laitettu ajatusta. Tsempejäkin sataa ohjaajilta tehtäviin ja muutenkin.”

”Kiitos kun toimintaa pidetään poikkeusoloista huolimatta. On tullut sellainen olo, että meitä nuoria oikeasti kuunnellaan ja että meidän tarpeet on etusijalla. Olen saanut pajalta hyvin

tukea kriisitilanteessa ja ohjaajalla on ollut aikaa tavata kiireettömästi livenäkin. Ruokakassi on ollut myös hieno ele pajalta! Kiitos 😊

"[Haluan kiittää] siitä, että toiminnasta vastuussa olevat keksivät vaihtoehtoisen tavan työpajatoiminnan toteutumiseksi."

"He ovat löytäneet uusia mahdollisuuksia meille valmentautujille jakaa vinkkejä, käsitöitä sekä videoita kotona treenaamiseen yhteisen Instagram-tilin kautta. Valmentajat kokosivat kasseihin pääsiäiseen liittyviä käsitöitä, jotka sai noutaa ja tehdä kotona. Haluan kiittää siitä, että he pitävät yllä myönteistä henkeä ja ottavat säännöllisesti yhteyttä ja katsovat, että kaikki on ok."

"Alkukankeuksien jälkeen on sujunut suht hyvin Moodlen käyttö eli etätehtävien teko! Ohjeet ovat melko selkeät ja aamuchatkin toimii, kiitos siitä!

Etäyhteyksien käyttöönotossa myös **valmentautijat ovat oppineet uutta.**

"Oman pajayksikköni työt on jatkuneet etänä. Myös kuntouttavassa työtoiminnassa mukana olevat ovat hengailleet mukana tiimipalaverissa ja iltapajalla. Oma pajayksikköni on ollut edelläkävijä Teamsissa ja muussa etätyöjutussa meidän pajallamme ja olen kiitollinen, että olen saanut olla mukana siinä ja oppinut itsekin samalla paljon enemmän, kuin että olisi tultu valmiiseen pöytään. Tämä on työssä oppimista parhaimmillaan. Kun tehtiin sopparia, en kuvitellut oppivani tällaisia asioita kaiken muun ohella."

Työpajan valmentajien yhteydenpito valmentautujiin on koettu tärkeäksi ja onnistuneeksi. Työpaja on jakanut valmentautujille **tietoa ja ohjeistusta poikkeusoloihin liittyen.** Yhteydenpito on **lieventänyt valmentautujien yksinäisyyden tunteita ja täyttänyt tarvetta keskustella toisten ihmisten kanssa.**

"Olen kiitollinen, että minuun on oltu yhteydessä, tunnen itseni tärkeäksi."

"Haluan kiittää työpajaa hyvästä ja nopeasta yhteydenpidosta. Kuulumisien kyselystä ja aidosta kiinnostuksesta työntekijöihin. Positiivisesta asenteesta. Avoimuudesta ja tuesta. Innoittavista ja motivoivista (etä)työtehtävistä."

"On ainakin tehty mahdolliseksi etäkuntouttava, josta olen hyvin kiitollinen. Ei ole jätetty oman onnen varaan tämänkään tilanteen aikana vaan on varmistettu, että jokaisella on jotain jatkosuunnitelmaa, vaikka livetapaamiset onkin peruttu."

"Videoyhteys Zoomin kautta. Se on auttanut, piristänyt mieltä ja antanut päivään jotain sisältöä."

"Ohjaajat ovat kovasti skarpanneet meitä työpajalaisia ja ovat aidosti kiinnostuneita, miten meillä menee kotona."

"Yhteydenpito eri sosiaalisia medioita käyttäen on ollut loistavaa. On myös hienoa, että kysellään kuulumisia ja ollaan läsnä."

"[Haluan kiittää] nopeista vastauksista, päivittäisestä yhteydenotoista ja kuulumisten vaihtamisesta. Paketti oli kiva yllätys."

Työpajat ovat **pitäneet yllä valmentautujien aktiivisuutta** järjestämällä heille monipuolisesti erilaisia tehtäviä.

”Etävalmennusjärjestelmän käyttöönotto oli jokseenkin haastava prosessi. Tämä on hoidettu mielestäni hyvin, pientä alkukankeutta lukuun ottamatta. Asiat on esitetty melko selkeästi ja kysymyksiin saa nopeasti vastauksen.”

”Monipuoliset tehtävät ja ne on suunniteltu hyvin. Myös yhteydenpito on sujunut tosi hyvin. Ja myös se, ettei toiminta keskeytynyt.”

”Keksivät meille mahdollisimman paljon tekemistä, ei pääse tylsistymään.”

”Etätyöskentely toi ehdottomasti lisää sisältöä päiviin ja kuulee samalla muiden kuulumisia enemmän.”

”Olen kiitollinen, että työpajaa jatkettiin etäyhteyksin ja että etätehtävissä huomioidaan minut yksilönä ja taitoni, sekä kehityksen kohteeni.”

”On ollut jotain tekemistä kotona, kun ei muuta tekemistä oikein ole. Haluaisin kiittää siitä, että auttaa päivärytmin ylläpidossa.”

”Tehtäviä tullut kivasti, ja haluaisin kiittää kaikista uusista taidoista, mitä olen oppinut.”

”Hienoa, että ohjaajat ovat hyvin yhteyksissä kanssamme ja keksineet kivoja tehtäviä, joita pystyy kotonakin tekemään.”

”Hyvä, että työpaja jatkuu ja on tehtäviä, jotka eivät stressaa.”

”Monipuoliset tehtävät, hyvät ohjeet ja yhteydenpito.”

Työpajan säännöllinen yhteydenpito valmentautujiin on auttanut heitä **ylläpitämään arkipäivän rutiineja**.

”He ovat järjestäneet hyvin koko etäpajan. Samat aikataulut, näkee muita ja saa tehdä omia tehtäviä. Ajattelevat meidän parasta ja se tuntuu kivalta.”

”Rutiinin ylläpitäminen säännöllisillä etätapaamisilla, ryhmän yhteistoiminnan tiivistäminen, säännöllisen ajantasaisen informaation välittäminen.”

”Yhteydenpito WhatsApp-ryhmän kautta, mukavat ja inspiroivat etätehtävät. Haluaisin kiittää kuulumisten kysymisestä ja ylipäätään välittämisestä.”

”On hyvä, että yhteys, yhteisöllisyys ja päivärytmi on säilynyt. Se myös tuo sisältöä päiviin ja vähentää yksinäisyyden tunnetta.”

”Vaikka poikkeusolot ovat vaativia, meno on silti jatkunut hyvänä ja sujuvasti.”

Työpajoilla on pystytty ylläpitämään myös **ryhmän valmentautujien välistä yhteydenpitoa**.

”Ollaan saatu Discord-ryhmä pystyyn, minkä mukana pystyy ylläpitämään rytmiä kunnossa ja on jotakin tekemistä päivän aikana.”

”Haluan kiittää työpajaa siitä, että voin edelleen olla yhteydessä aiemmin kuntouttavassa kanssani käyneisiin ihmisiin ja jatkaa ’siitä mihin jäätiin’. Ruokakassijako on myös mahtava juttu.”

”[Olen kiitollinen,] että saanut tehdä etätöitä eikä olla toimeettomana. Ollut kivaa et silti saanut tehdä jotain ryhmänä vaikkakin etänä.”

”Yhteydenpito muiden kanssa onnistui todella hyvin ja yhteishenki on vain vahventunut porukalla.”

Työpajalla on voitu tarjota valmentautujille muutakin **tukea arjen sujumiseen** poikkeusoloissa.

”On kysytty kuulumisia ja huolehdittu paljonkin terveenä pysymisestä, kysytty voidaanko auttaa esim. kauppasioissa (kun asun sivukylillä).”

”Etätehtävät ovat olleen monipuolisia. Sain myös välineitä lainaan toteuttaakseni oman projektini. Ruokakassista oli iso apu.”

Työpajatoiminnan kehittämistarpeet poikkeustilanteessa

Työpajatoimintoja on jouduttu paikoitellen keskeyttämään epidemiarajoitusten myötä. Ongelmallista on ollut se, etteivät kaikki palveluiden järjestäjä- ja tilaajahot, kuten kunnat ja sote-kuntayhtymät, ole mahdollistaneet työpajojen etäpalvelujen tuottamista – vaikka työpajoilla olisi tähän valmiudet ja osaaminen. Keskeytykset ovat heijastuneet valmentautujiin ja aiheuttaneet epävarmuutta ja nopeita muutoksia elämäntilanteisiin. Tarkentuneiden valtakunnallisten ohjeistusten jälkeen työpajatoiminta on kuitenkin saatu monin paikoin jatkumaan etänä erilaisia digitaalisia sovelluksia hyödyntäen.

”Koronan takia paja suljettiin. Siihen ehdittiin suunnilleen viikko orientoitua, ja hain erilaiseen työkkäriin toimintaan. Sitten tuleekin tieto ohjaajille, että sopimuksia jatketaan. Erittäin epäjohdonmukainen tapa hoitaa asioita. Mieluummin pidetään jäissä, ja tehdään päätökset, kun on varmuutta asioista.”

”On valitettava fakta, ettei kaikkia työtehtäviä taikka pajatoimintaa voida mitenkään toteuttaa etänä, joten koronan takia kaikki toiminta omalta osaltani on totaalisesti taunnut.”

Suurin osa valmentautujista on tyytyväisiä työpajatoimintaan sellaisena kuin sitä järjestetään eikä osannut esittää toiveita toiminnan kehittämiseksi. Työpajatoiminnasta kuitenkin löytyy myös kehittämiskohtia koronaepidemian kaltaisissa poikkeusoloissa. Osa valmentautujista toivoo enemmän tai monipuolisemmin työtehtäviä työpajalta kotona tehtäviksi. Osa valmentautujista toivoo myös yhteydenpidon lisäämistä ja kehittämistä.

”Enemmän tai laajempia etätehtäviä. Esimerkiksi kokonaisuuksia, päiväkirjan kirjoittamista kevätselannasta, liikuntatehtäviä, puutarha-alan kylvö- ja istutustehtäviä.”

”En osaa oikein sanoa, tämä on kaikille uusi tilanne. Tästä jäävät ulos ne, joilla ei ole riittävää tietoteknistä osaamista tai tarvittavia välineitä. Luultavasti juuri ne, jotka tätä eniten tarvitsisivat.”

”Tekniikka mahdollistaisi niin paljon lisää sosiaalisia kontakteja... Lisää vaan samanlaista ja monipuolisuutta.”

”Itse toiminta on hyvä, mutta olen pettynyt siihen, ettei koronatilanteen aikana uutta pajasopimusta voida tehdä. Niinpä muutenkin vaikeassa tilanteessa joutuu rahan kannalta epätoivoisesti kamppailemaan.”

Työpajatoiminnan järjestäminen poikkeustilanteessa antaa uusia ideoita työpajatoiminnan jatkamiseksi vaihtoehtoisilla menetelmillä etäyhteyksillä myös tilanteen rauettua.

”Jatkuisipa pidempään. Tästä voisi olla hyötyä sellaisille ihmisille, joilla on vaikeuksia julkisilla paikoilla kulkemisessa tai sosiaalisia vaikeuksia/kammoja.”

”Jatkossa voisi toimintaa kehittää, että osaa toimintaa voisi etänäkin tarpeen vaatiessa harjoittaa esimerkiksi, jos on niin hankalat keliolosuhteet, liukkaus tms.”